

Večernik

»JUTRA«

Leto II. (IX.), štev. 95

Maribor, sreda 25. aprila 1928

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Možnost generalske vlade

ZOPET GOVORICE O SESTAVI KONCENTRACIJSKE VLADE Z GENERALOM HADŽIČEM NA ČELU IN ŠEFI VSEH STRANK V VLADI.

BEograd, 25. aprila. Radi jutrišnje seje narodne skupščine vlada že danes v političnih krogih izredna živahnost. V vseh parlamentarnih klubih se pripravljajo na plenarno sejo skupščine, ki bo, kakor vse kaže, zelo viharna. Kmečkodemokratska koalicija bo slejkoprej vodila najstrožjo borbo proti sedanjemu režimu in z nujnimi predlogi pokrenila vsa aktualna vprašanja. Opažati je, da vladni krogi z velikim pesimizmom pričakujejo razvoj dogodkov in tudi sami priznavajo, da mora priti v najkrajšem času do radikalne izpremembe.

Danes popoldne se vrne v Beograd po večmesečni odsotnosti zunanji minister dr. Marinković, ki bo po sodbi političnih krogov igral v razpletu notranjega političnega položaja zelo važno vlogo. Ministrski predsednik Vukičević, ki je včeraj popoldne nenadoma zbolel, tudi danes ni prišel v svoj kabinet.

V vladnih vrstah so se danes dopoldne širile zanimive in za položaj vlade vse-

kakor zelo značilne verzije, ki jim politični krogi pripisujejo dokaj verjetnosti. Zatrjuje se namreč, da se na merodajnih mestih dela na to, da se čimprej sestavi koncentracijska ali najširša koalicijska vlada, v kateri bi bili zastopani šefi vseh strank kot resortni ministri. Kmečkodemokratsko koalicijo bi zastopala Radić in Pribičević, demokrate Davidović, radikale pa Vukičević. Ministrsko predsedstvo bi prevzel sedanjí vojni minister general Hadžić, za vojnega ministra pa bi bil imenovan komandant kraljeve garde, general Petar Živković. Prometni minister general Milosavljević in finančni minister dr. Marković bi kot strokovnjaka ostala na svojih mestih.

Dejstvo, da sedaj vladni krogi sami ple dirajo za generalsko vlado, tolmačijo v političnih krogih kot dokaz, da je postal Vukičevićev režim nemogoč in da je treba najti izhoda, ki naj bi zgladil obstoječa nasprotstva.

Korint kup razvalin

STARI KORINT V RAZVALINAH. — PORUŠENIH 3000 HIŠ. — VULKAN PRI MISOLUNGIJU.

Iz Korinta in okolice prihajajo vedno strahotnejše vesti o posledicah potresa. Mesto, pred dnevi še mirno in slavno po svojih zgodovinskih znamenitostih, je popolnoma porušeno, prebivalstvo brez strehe. Potres ni uničil samo novo mesto, temveč napravil tudi v izkopanih nekdanj slovečega starogrškega mesta silna opustošenja. Skupno je bilo 20 potresnih sunkov, med njimi več tako močnih, da je celo zemlja popokala na več krajih. Že takoj po prvih udarcih so se pričeli rušiti zidovi, ljudstva pa se je polastila nepopisna panika. Središče potresa so bili Korint, Tripolis, Kirijaki, Lukratos, Kalamaki. Vsa Grška stoji pod težkim in mučnim vtisom obnemem pa v strahu, da se bodo katastrofe še ponavljale.

Mesto Korint je podobno kupu razvalin. Številne hiše, cerkve in šole so izravnane z zemljo. Tudi najsolidnejše zgrajena poslopja so tako močno poškodovana, da so jih morali izprazniti. Enaka usoda je zadela tudi sosedna mesta Lutrake in Kalamaki. Nad 50.000 ljudi je brez strehe. Celo 3000 hiš jih je ostalo le še okoli 50, a že te so močno razpokane.

Po mišljenju potresnega zavoda v Atenah se bodo potresi še nadaljevali. Posebno, ako se potrdijo vesti iz Misolungija, da se nahaja pod tamkajšnji-

mi lagunami vulkan, ki je že pričel delovati. Iz smeri lagun so slišali v tlo podzemsko bobnenje, iz zemlje pa so se pojavili izvirkí vrele vode.

Prvi, ki so prihiteli ponesrečencem na pomoč, so bili v luki zasidrani angleški mornarji. Pomagali so tudi pri vzdrževanju reda. Angleški poslanik v Atenah je vrh tega brzojavno zaprosil komandanta sredozemskega brodovja za pomoč in je bilo z otoka Malte takoj odposlanih več torpedovk in križark z živili ter sanitetnim materialom. Grška vlada je dovolila, kot prvo nujno podporo 5 milijonov drahem.

ATENE, 25. aprila. Včeraj popoldne je bil v Korintu in okolici nov potres, ki je bil še katastrofalnejši kakor prvi. Mesto, ki se je že pri prvem potresu porušilo, je sedaj velik kup razvalin. V mestu ne stoji več niti ena hiša in na kako obnovo mesta sploh ni misliti. Sicer pa tudi prebivalstvo samo nikakor ni pripravljeno, da bi se vrnilo v stari kraj. Škoda se ceni na 600 milijonov drahem.

LJUBLJANA, 25. aprila. Davi. ob 10. uri 28' 4" so zaznamovali seismografični aparati meteorološke postaje ljubljanske univerze potres v daljavi 1200 km jugovzhodno od Ljubljane. Potres ni bil tako močan kakor zadnji.

Težak udarec.

Bivši nemški kronprinc je enako svojemu očetu rad telegrafiral. Grofu Zeppelinu, kateremu se je pri nekem poskusu močno pokvarila zračna ladja, je poslal brzojavko sledeče vsebine: »Globoko obžalujem nesrečo, ki Vas je zadela. Te dni Vas obiščem. Upam, da boste tudi ta udarec moško prenesli.«

Iz dela in truda za olepšavo Maribora

RAZVESELJIV NAPREDEK OLEPŠEVALNEGA DRUŠTVA. — POSTAVITI JE TREBA SPOMENIKE IZ NAŠEGA ŽITJA IN BITJA! — AKCIJA PROTI RAZVADI ODMETAVANJA PAPIRJA I. t. d. PO ULICAH.

Sinočnji redni letni občni zbor Olepševalnega društva v Mariboru je ponovno pokazal, kako velik napredek beleži pod vodstvom sedanjega odbora in kako upravičen, da, potreben je njegov obstoj za naše obmejno mesto. Skupščino je vodil v restavraciji »Pri zamorcu« predsednik g. dr. Lipold, podžupan mariborski.

Naj navedemo iz poročila tajnika g. ravnatelja Zupančiča le nekaj podatkov, ki bodo zanimali vso našo javnost, ki ji je na olepšavi našega mesta. Ker so poleg nizke članarine koncerti v parku domala edini vir dohodkov, je odbor odklanjal prošnje raznih društev za prepustitev teh koncertov njim v korist. Dr. sališče je dalo preteklo zimo nekaj več dohodkov kot prejšnje leto. Lanska juljska veselica o priliki otvoritve novega paviljona pri treh ribnikih je dala čistega dohodka čez 4000 Din. O priliki 50letnice društva je izšla brošura »Mestni parki v Mariboru«, ki jo je sestavil tajnik g. ravnatelj Zupančič. Občina je kupila 50 izvodov in jih podarila tukajšnjim šolam. Sekanje dreves v parkih in drevoredih je v bodoče dovoljeno le s pristankom občinskega sveta. Lastnikom hiš ali najemnikom stanovanj daje društvo posebne diplome za lepo okrašenje oken s cvetlicami. Odbor je ponovno razpravljal o zapuščenih spomenikih v parkih in o napravi novih iz našega žitja in bitja; do končnih zaključkov pa še ni prišel. Za ribnik v parku je nabavilo društvo iz Dunajskega novega mesta dva mlada labuda za 3656 Din, tovarnar g. Kieffer pri Sv. Lovrencu pa je podaril za ribnik male vodne sadike lokvanja (Nymphae alba).

V vrtnariji sta popolnoma prenovljena dva rastlinjaka in je temeljito popravljena kurilna naprava. Na novo je zgrajen mali betonirani rastlinjak s popolno kurilno napravo. Vrt zapadno od dnevnega zavetišča je povečan in preurejen. Na novo so urejene kulture za sadno drevje, kulture vrtnih rož, peren, okrasnega grmičevja itd. Ker je moralo društvo prepustiti dnevnemu zavetišču dva velika prostora za shranjevanje rastlin, se je letos pokazalo splošno pomanjkanje prostora v vrtnariji in bo treba do prihodnje jeseni zgraditi v prvem vrtu vsaj en večji rastlinjak. Obrezano je okrasno grmičevje in drevje v starem parku, deloma tudi v novem, dalje na Jugoslovanskem in Slomškovem trgu. Sčiščena so pota in skupine nasadov v vseh parkih, klopi so popravljene in prepleškane. Za upokojece sta postavljeni novi mizi v mestnem in Magdalenskem parku. — Društvo prične z akcijo, da se odpravi razvada odmetavanja papirja, lupin itd. po mestnih ulicah in da bodo prizadeti morali na licu mesta pijačati globo. Ker se je l. 1926. osnovala v Mariboru posebna Tujsko prometna zveza je društvo že lani javilo izstop iz Ljubljanske zveze in pristop k zvezi v Mariboru.

Iz poročila blagajnika g. svetnika Knopa je bilo posneti, da je samo društvo zbralo za olepšavo mesta brez mestne subvencije veliko vsoto 162.000 Din! — Mestna vrtnarija je postala po preureditvi prav lepo aktivna. Skupna aktiva z inventarjem vred znašajo okrog 440.000 Din. —

Po poročilu preglednika g. Kopiča, nadučitelja v pokoju, je dobil odbor za preteklo poslovno dobo razrešnico, blagajniku g. svetniku Knopu pa je občni zbor izrekel še posebno zahvalo za njegovo vestno delo, ki se radi svojega velikega obsega ne more primerjati z nobenim drugim društvenim blagajništvom. Po govoru g. svetnika Knopa, ki je povdarjal velike zasluge predsednika za krasen napredek društva, je občni zbor izrazil glasno priznanje g. dr. Lipoldu.

Pri slučajnostih je pozdravil zborovalce glavni tajnik Tujsko prometne zveze za mariborsko oblast in predsednik SPD g. svetnik dr. Senjor, nakar je bilo sprejetih še nekaj sklepov, ki jih omenimo ob drugi priliki.

Krava ubila svojega gospodarja.

Včeraj, okoli polдне, je prišel sam v mariborsko bolnico 51letni posestnik Martin Unuk iz Hotinje vasi niže Maribora. Brcnila ga je namreč krava v trebuh in je čutil močne bolečine. Zdravniki so ugotovili, da je potrebna operacija. Ko so ga hoteli malo pozneje v resnici operirati, pa se je Unuk še pred operacijsko sobo zgrudil in umrl.

Samomor Slovenke v Zagrebu.

V Zagrebu se je včeraj zastrupila z veronalom služkinja Elizabeta Just, rojena v Doleni blizu Sv. Trojice v Haložah. Da bi smrt sigurno nastopila, si je nesrečnica prerezala tudi žile na levi roki. Prepeljali so jo sicer takoj v bolnico, kjer pa se je kmalu izpolnila njena želja. Čim so jo namreč položili na bolniško posteljo, je izdihnila. Pokojnica je bila služkinja pri gospej Mariji Tkalič v Draškovičevi ulici. Nastopila je to svoje mesto šele 21. marca in je bila dobra in marljiva, le nekoliko nervozna. Pred dvema dnevoma je prejela pismo svojega zaročenca, ki služi pri vojaki v Macedoniji. Kaj jo je pravzaprav pognalo prerano v grob, pa ne ve nihče.

Ljubljanski velesejem.

Čimdaljebolj se bliža zaključek roka za priglaševanje k udeležbi na letošnjem ljubljanskem velesejmu, ki bo od 2. do 11. junija. Dosedaj priglašeni razstavljalci so zasedli že večino razstavnega prostora in kdor še reflektira na lepo in ugodno mesto, naj se takoj prijavi. Reklama in propaganda sta zlasti v današnjem času splošnega zastoja in gospodarskega boja vsakemu podjetju prepotrebna. Vsak industrijec, obrtnik in veletrgovec, ki se poslužuje velesejma res dobrega renomeja, mora uvideti neprecenljivo korist, ki mu jo nudi taka razstavna institucija s svojo sistematično, vsestransko razvito, ogromno reklamo, saj more samo od nje pričakovati uspehov. Velesejem je organizirana skupna reklama vseh razstavljalcev v prid vsakemu posamezniku.

V smrt radi grehov.

V Bakru je izvršil te dni neznan človek samomor. Pri preiskavi niso našli pri njem nič drugega kakor pismo sledeče vsebine: »Za svoj samomor ne obtožujem nikogar, temveč greim prostovoljno v smrt radi grehov, ki jih nosim v svoji duši in me silno teže. Truplo nikar ne raztelesite.« Truplo nepoznanega človeka so fotografirali, da ugotove njegovo identiteto.

Gospodarski protest

DAVEK NA POSLOVNI PROMET. — MALA SLOVENIJA PLAČA 42, SRBIJA 34 MILIJONOV. — PRI NAS NA GLAVO 40, V SRBIJI 7 DIN. — ZA DECENTRALIZACIJO BOLNIŠKEGA ZAVAROVANJA.

Maribor, 25. 4. 1928.

Šinoci so se zbrali mariborski trgovci in obrtniki v Gambrinovi dvorani, da razpravljajo o davku na poslovni promet, o novem uslužbenskem davku in o bolniškem in starostnem zavarovanju. Zborovanje je vodil predsednik gremija g. Weixl.

O davku na poslovni promet je poročal referent trgovske zborice nadupravitelj g. Žagar. Ta davek, ki ga imamo že od l. 1920 je vreden srednjega veka ali pa svojega začetka v starorimski dobi pod cesarjem Dioklecijanom.

Ko je bil uveden, se je finančna uprava sama dobro zavedala, da ne more trajno ostati in sam tedanji finančni minister dr. Stojadinović je dejal, da bo ta davek ukinjen takoj, ko se finančno stanje v državi normalizira. Zgodilo se je pa ravno nasprotno. Položaj se je normaliziral, celo neposredni davki so se izenačili, davek je pa ostal ter se še poslabšal. Prvotna njegova oblika, ki je bila dosti boljše od sedanje, je trajala samo 9 mesecev. Prej je bil obdavčen tudi uvoz in izvoz, sedaj je pa prost, da je domači industriji, trgovini in obrti še težje. Kupna moč prebivalstva dežele pade, mesta seveda tudi in obrt mora posegati po kreditiranju. V teh razmerah je davek silno nesocialen, ker se mora plačati od vsakega prometa, tudi od prodaje pod ceno. **Obdavčene so tudi izgube.**

V formalnem oziru pa morajo protestirati pridobitveni sloji proti poslovno-prometnemu davku radi načina priredbe, ko so davčni odseki izgubili svojo avtonomijo in radi neenakosti pri odmeri.

Lani se je plačalo tega davka 185 milijonov in sicer je plačala Srbija 34, Hrvatska 49, mala Slovenija pa 42 milijonov. Posebno drastična je pa neenakost, če davek tako-le preračunamo: V Srbiji odpade na glavo 7, na Hrvatskem 20, v Sloveniji pa — 40 Din.

Slovenija pa nima največjega prometa, toliki njeni davki izhajajo iz davčne morale in iz brezhibnega davčnega aparata, ki nikdar ne pobere manj, rajši vedno več. Davčno izterjevanje je pri nas strogo in brezobzirno, ponekod drugod pa — milo rečeno — prav rahlo. Kljub temu še iz Beograda vedno priganjajo naše davčne oblasti k boljšemu delu. Zadnji ferman te vrste je od 6. marca. Z njim je pobiranje tega davka znatno poostreno.

Vsaka sila rodi odpor. Zbornica je proti davku na poslovni promet že ponovno nastopila. Zadnjič pred gospodarsko konferenco v Zagrebu, ki se je vršila v navzočnosti 6 ministrov. Odpor ima najtehtnejše razloge, zanj je pa potrebna enotna fronta vseh gospodarskih krogov.

Predsednik g. Weixl je zaključil točko dnevnega reda z apelom vztrajnosti in vzajemnosti ter načel vprašanje telesnega ali uslužbenskega davka. Oporzil je na veliko pisarniško delo, ki je s tem davkom naložena obratom in občinam ter na kršitev enakopravnosti slovenskega jezika, ko so davčne knjžice srbohrvatske in v cirilici. Že pri nas bodo občine na deželi težko zmagale naloženo komplicirano pisarniško delo, kaj bo šele v drugih pokrajinah.

Referent g. Žagar je izvajal, da zakon sam po češkem vzoru ni slab, slabe strani pa ima njegova oblika, proti kateri je zbornica že nastopila. Kar je dobro za Češko, ni ravno tako dobro tudi za nas. Če se bo zakonu kje pri nas v vsakem oziru zadostilo, potem bo to le pri nas v Sloveniji, kjer so najinteligentnejši pridobitveni krogi. Že na polju in njivi dobimo sliko naše države. Pri nas moderni stroji, tam doli leseni plugi.

G. Pinter je stavil jako umesten predlog, naj delodajalci skrbijo, da bodo uslužbenci svoj davek sami plačevali, kar bi služilo v vsesplošno zavedanje in upoštevanje davčnih bremen in težav. Kolikor znaša davek, toliko naj se plače zvišajo.

Referent zbornice je danes interesentom za vse podrobnosti novega zakona na razpolago, pozneje pa tajništvo trgovske in obrtniške organizacije.

O bolniškem zavarovanju

je poročal g. Bureš. Opisal je potek ankete, ki se je vršila predzadnje nedelje, navedel glavne pritožbe zavarovancev ter naglašal, da uvidevajo tudi pridobitveni krogi vso potrebo decentralizacije bolniškega zavarovanja po oblastih.

To potrebno zahtevo je tudi predsednik g. Weixl ilustriral z mnogimi primeri in razlogi. Maribor kot središče tolike produkcije mora imeti samostojen zavarovalni urad, da bodo zavarovanci dobili poštena zdravila in vso drugo pomoč brez danes običajnih zamud takoj v bolnižni in potrebi.

G. Berdajs je kratko poročal o trgovskem bolniškem zavarovanju, ki je bilo dolga desetletja samostojno, sedaj pa tvori del splošnega zavarovanja. Potrebno je, da se zopet osamosvoji, ker ne gre, da bi osrednjemu uradu plačevalo letno od 400 do 500 tisoč Din, pri tem pa padalo v pogledu nekaj tako dobre oskrbe zavarovancev.

O bolniškem zavarovanju se je razvila daljša debata: G. Novak je predložil, kako zdravila postajajo pičila in slabša. Na listkih stoji »Varčujte z zdravili!« — in revež, ki ima predpisano eno žlico, si upa izpiti samo pol. Oni, ki plačujejo, naj dobijo, tudi ingerenco nad zavarovalnimi uradi. Oblastni obrtni referent g. Založnik je stvarno in precizno razložil hibe sedanje centralizacije, gosp. Krajcar je naglašal, da je vedno slabše, odkar mariborski pridobitveniki nimajo več svojega zastopstva pri okrožnem uradu, g. Kravos je pa predlagal, naj se zbor načelno izreče za ravizijo zakona o zavarovanju. Resolucija, ki je združila vse te zahteve, je bila soglasno sprejeta. V kratkem se bo vršila anketa pridobitvenih krogov o zavarovanju.

Ker je vprašanje pokojninskega zavarovanja, ki se namerava raztegniti na vso državo, potrebno daljšega razmotrivanja, se je odložilo za prihodnjo sejo in zborovanje, ki se je vršilo v lepem soglasju in veliki stvarnosti, se je zaključilo.

Kálmán:

Jesenski manevar

Prišla je na oder spet privlačna opereta, katera se je že v sezoni 1920-21 devetkrat proizvajala. Tudi pri včerajšnji premijeri je dosegla popoln uspeh in nadejati se je, da bo prišlo do primernega števila repriz, kajti prilike k zabavi in smehu je tukaj obilo.

Prav posebno nam je topot imponiral g. Harastović, s svojo vrlo premisljeno in uprav briljantno igro. Njegov rezervni častniški namestnik Wallerstein je bil izvrsten židovski tip in kot tak umotvor za-se. Brbljavca in obenem strahotneža ne bi mogel zlepa kak igralec bolje pogoditi. Paziti pa mora g. Harastović, da ne bo sčasoma prešel v pretiravanje, kar bi škodovalo tej krasno zasnovani figuri. Prav ljubka je bila spet gdč. Lubejeva (enoletni prostovoljec Mareš) s svojo šegavostjo in simpatično igro. Istotako je bila vsestransko zadovoljiva prikazen gdč. Udovičeva (baronica Marbach), kakor tudi gdč. Savinova (Treszka). G. Grom (feldmaršal-lajtnant Lohonay) je imel mnogo povoda, biti gromovit nad svojimi lahkoživimi oficirji. Eleganten in temperamenten huzarski častnik je bil g. Bratuž; podal je svojo vlogo z dramatičnostjo. Ostali imejitelji manjših vlog so bili na svojih mestih in so zapustili istotako kar najboljši utis. Bili so to: gg. Stankovič (ritmojster Emmerich), Zorč (nadporočnik Sturmfried), Šauperl (poročnik Elekeš), Tovornik (veliki hlapec), Stopar (oskrbnik), Kovič (četovodja Turi) in še drugi.

V režiji je dokazal g. Harastović svojo odersko prakso in rutino. Slikovita oprema in razni scenski domisleki so dosegli svoj namen. Predstava je bila živahna in bilo je mnogo pestrosti in menjave na odru, publika pa je bila radodarna z aplavzom.

G. kapelnik Herzog se je pri dirigentskem pultu oddolžil svoji nalogi s solidnostjo. Obisk je bil dober. H. D.

Mariborski in dnevni drobiž

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Sreda, 25. aprila ob 20. uri »Dva bregova« ab. D Kuponi.

Četrtek, 26. aprila ob 20. uri »Jesenski manevar« ab. A.

Sprememba repertoaja. Radi nepričakovane zapreke se spremeni repertoar v toliko, da se jutri v četrtek, 26. t. m. vpripori mesto »Lepe pustolovščine« opereta »Jesenski manevar«, Ab. A.

Občni zbor društva „Esperanto“

za leto 1928. se je vršil v petek v klubovi sobi hotela Halbwidl. Iz poročila odbora posnamemo v esperantskem gibanju pri nas sledeče zanimive podatke: V preteklem letu je priredilo društvo štiri učne tečaje in sicer tri za začetnike, med njimi poseben tečaj za tukajšnje organizacije grafičnih delavcev in nadaljevalni tečaj. Vse tečaje je obiskovalo skupno okoli 70 oseb iz vseh slojev mestnega prebivalstva. Vedno dobro obiskani konverzijski večeri so vsako sredo od 20. do 21. ure v prostorih francoskega krožka. Tam se nahaja tudi društvena knjižnica, ki obsega mnogo esperantskih knjig iz vseh panog človeškega znanja. V preteklem letu je priredilo društvo dva dobro obiskana družabna večera in sicer v Ljudskem domu in meseca decembra v Gambrinovi dvorani ob priliki proslave 40letnice esperantskega gibanja. Čitateljem našega lista bo gotovo še v spominu lepo uspela razstava mednarodnega časopisa začetkom tekočega leta. Ta razstava je bila mogoča edinole s pomočjo svetovnega pomožnega jezika.

Društvo je središče esperantskega gibanja v mariborski oblasti. Vsled tega je skušalo ustanoviti poleg že obstoječih podružnic pri Sv. Lovrencu na Pohorju in v Rušah, še nove postojanke. To se je tudi v obilni meri posrečilo. V jeseni 1927. je imel g. profesor Rakuša, na »Ljudskem vseučilišču v Celju« dobro obiskano predavanje o pomenu svetovnega pomožnega jezika. Lep uspeh tega predavanja se kaže v dejstvu, da se je lani naučilo tega jezika nič manje kot 180 Celjanov. Pravkar se snuje nov esperantski klub v Mežici, kateremu sledi v kratkem klub v Dravogradu. — Razen tega namerava ustanoviti društvo svojo podružnico v Ptuju.

Društvo je včlanjeno v jugoslovanski ligi esperantistov, ki ima svoj sedež v Zagrebu in izdaja tudi svoje glasilo »Konkordo«. Svoje občeloveške ideje širi sporazumno z ostali esperantističnimi društvi naše kraljevine. Pri tem stremljenju ga podpira naše časopisje vseh strank. Pri volitvah je bil izvoljen dose-danji izkušeni in agilni odbor. Na novo je vstopil v odbor g. trgovec E. Klajnšek.

Pri slučajnostih sta govorila v dovršenem esperantu gospoda prof. Rakuša in dr. Winterhalter o načinu propagande za mednarodni pomožni svetovni jezik, ki je kljub velikim napredkom v naši širši javnosti žal še premalo znan kakor tudi o idejah bratskega sporazuma vseh kulturnih narodov.

Agilnemu in za občo prosveto tako zaslužnemu društvu želimo obilo uspehov.

Mariborski občinski svet.

Nadaljevanje IV. redne seje mestnega občinskega sveta mariborskega se bo vršilo v petek, dne 27. t. m. ob 18. uri v mestni posvetovalnici s sledečim dnevnim redom: Poročila predsednika, predlogi in vprašanja, volitev upravnega odbora Mestne hranilnice in poročila odsekov. —

Pevsko društvo »Obličje« iz Beograda se je davi ob 9.30 s sijajno uspele koncertne turneje na Dunaju vrnilo v Maribor. Dopoldne so si gosti ogledali naše mesto, ob 2. popoldne pa so se odpeljali z brzovlakom nazaj v Beograd. —

Za vzorčno izložbo v Zagrebu,

ki se bo vršila od 29. aprila do 6. maja, se dobivajo legitimacije in znižane vozne karte v biljetarni »Putnika« v Mariboru, Aleksandrova 37

Umrla je

včeraj po dolgi bolezni gospa Karolina Gregorič, stara 51 let. Pogreb bo jutri ob 16. uri na pobeškem pokopališču. Pokojni mir in pokoj, rodbini pa sožalje. —

Odjemalcem električnega toka,

ki so plačevali dosedaj za stanovanje in poslovne lokale razsvetljavo po skupnem števcu po Din 3.75 za Kw-uro, bo mestno električno podjetje v bodoče zaračunavalo tok za stanovanja Kw-uro po 3 Din, če naročijo ločitev inštalacije in drugi števec. —

Ljudska univerza v Mariboru.

V petek, 27. aprila, ob 8. zvečer »Srbska moderna lirika«. Predava prof. srbohrvaščine g. prof. Ribarič iz Maribora. Moderna srbska lirika se je prekrasno razvila in nudi mnogo, mnogo pristno srbskih krasot. V ponedeljek 30. aprila: Slovensko slikarstvo v srednjem veku z mnogimi skioptičnimi slikami. Predava kustos dr. Stele iz Ljubljane. —

Kolesarji po parku in drevoredih.

Par let že opazujemo, da se kolesarji z največjo brezobzirnostjo tako dolgo vozijo po parku in drevoredih, dokler občinstvo ne protestira v listih. Vsako jutro jih drvi 30 do 50 po Tomšičevem drevoredu, drznejši se vozijo celo skozi park, kjer zvonijo na vso moč ter celo zmerjajo ogrožene šetalce, ki zastoj iščejo moža postavbe, da bi napravil konec brezobzirnemu kolesarjenju. Osebna varnost je najmanjša, kar človek lahko zahteva in tako pričakujemo, da bodo dobili stražniki potrebna stroga navodila proti kolesarjem v parku.

Proces radi Glavnjače.

Danes se bo vršila v Beogradu razprava proti mestnemu fiziku dr. Popoviću, ki ga toži narodni poslanec dr. Sava Kosanović radi njegovih izjav v »Pravdi« in »Vremenu« kot odgovor na Kosanovičev govor v narodni skupščini o škandaloznih razmerah v Glavnjači. Za razpravo vlada v Beogradu velikansko zanimanje, posebno, ker ima tudi politično ozadje in značaj. —

Kmetovalcem in bikorejcem ptujskega okraja.

Licencovanje in premovanje plemenskih bikov pomurske, marijadvorske in pingavske pasme se bo vršilo v Ptuju na sejmšču v četrtek, dne 3. maja, od 8. ure naprej za vse občine ptujskega okraja. Prignati je vse bike od 15 mesecev starosti. Izplačevale se bodo premije lanskega leta, na novo pa določile visoke premije oblastnega odbora in okrajnega zastopa za letos prignane bike. Z licencovanjem se bo vršil plemenski sejem za nakup in prodajo plemenskih bikov. Radi tega naj priženejo bikorejci tudi bike, stare od pol leta naprej, ako jih menijo prodati ali zamenjati. Na dan licencovanja se bo vršilo tudi poučno predavanje. Živinorejci, pridite polnoštevilno, kajti le dobra živinoreja bo vaša sreča! —

Žrtev gostilniškega pretepa

je postal 22letni dninar Anton Repenšek iz Sv. Jurija ob Ščavnici. V neki gostilni v Vidmu so se tepli fantje in on je — kakor se večkrat zgodi — neudeležen pri sporu odnesel rane z nožem. Zdravi se v mariborski bolnici. —

Prvaka »Balkan-Kreditske« afera

Alojza Šmoleja so v Nemčiji po policijskem poročilu iz Berlina ponovno aretirali. Najbrž so prišli na to, da se po krivemu izdaja za nemškega državljan. Mož je namreč pri nas Jugoslovan, v Nemčiji pa Nemeč, kakor mu kaže. Tu je imel jugoslovanski potni list in kot narednik naše vojske je lani položil prisego. —

Nezgode doma in pri delu.

Včeraj popoldne je rešilna postaja prišla na pomoč v treh nesrečnih slučajih. Domav Frankopanovi ulici si je 11letna Eliza Zmave na neki črepinji tako močno obrezala nogo, da so jo morali pripeljati v bolnico. — Julijana Klobasa v Strmi ul. se je po nesreči občila s kromom, kočijaža Jožefa Breznika je pa brcnil konj. Ta dva ponesrečenca sta v domači oskrbi.

Nezgoda starca.

V Zg. Dupleku je 84letni prevzičkar Franc Kosič ponoči padel s postelje ter si tako poškodoval desno roko, da so ga morali odpeljati v bolnico. —

Uganka.

Kako se človek dandanes najcenejše obleče?? (Rešitev v eni prihodnjih šte-

Osem let madžarskega režima

SEDEM SUHIH LET. — NARODNE MANJŠINE NA MADŽARSKEM.

Kakor smo že poročali, je grof Bethlen nedavno praznoval sedemletnico, admiral Horthy pa osemletnico svoje oblasti na Madžarskem. Madžarski parlament — to je Horthy-Bethlenova vladna večina — je pred par tedni začel s proslavo Horthyjeve obletnice, od Horthyja je raztegnil proslavljanje na Bethlena, sedaj pa še vedno slavljaj najbrž oba oblastnika skupaj. Še bolj kot po svoji trajnosti je današnji madžarski režim ovekovčen po svojih delih. S ponosom govorijo nosilci tega režima o konsolidaciji države ter ignorirajo s tem ves demokratični svet, ki ne smatra vsake državne konsolidacije za istovetne z napredkom in demokracijo. Začetek madžarskega režima je bila nasilna oblast, potem je pa prišel konstitucionalni dekor. Parlamentarne dekoracije le toliko, kolikor je prenesajo samovoljni oblastniki.

Tako n. pr. je bila pred Horthyjem in Bethlenom volilna tajnost, sedaj so pa javne volitve. Prej je bilo 3.042.000 volilnih upravičencev, sedaj jih je pa nekaj nad dva milijona, prej je bilo 214, sedaj je pa 245 poslancev. Ob moči predstavnikov režima je pa Bethlenova doba za široke narodne sloje doba »sedmih suhih let«. To se bridko občuti, povedati se pa ne sme pred krutimi izjemnimi zakoni, ki smatrajo vsako kritiko režima in njegovega delovanja za »žalitev nacije«.

V proslavnih tednih se poslužujejo hvaležni vladni poslanci tudi jako nehvaležnih snovi za proslavo Horthyja in Bethlena. Tako je te dni poslanec Turi načel celo vprašanje narodnih manjšin. Sosedne države, zlasti Češkoslovaško je

dolžil »brutalne kršitve mednarodnega prava«, povzdigoval je pa madžarsko vlado kot pravično in vzorno tudi v pogledu manjšinskega vprašanja.

Po ljudskem štetju od leta 1920. so na Madžarskem sledeče manjšine: 551.210 Nemcev, 141.882 Slovakov, 23.760 Rumunov, 53.989 Srbohrvatov in 62.248 pripadnikov drugih narodnosti. Te manjšine imajo po uradni statistiki šolskega leta 1924/25 sledeče šole: 4 nemške in 43 dvojezičnih nemško-madžarskih šol, slovaške šole ni nobene, pač pa je 36 šol z madžarsko-slovaškim jezikovnim poukom. Z madžarsko-rumunskim poukom je 8 šol, 7 šol je srbskih, 24 pa s srbskim in madžarskim poukom. Končno je po statistiki še 240 šol, kjer se nekateri predmeti razlagajo tudi v nemščini in 17 šol, kjer se uporablja tudi srbohrvatski jezik. V resnici ni učiteljev, ki bi po svoji narodnosti pripadali manjšini.

V Češkoslovaški pa ima vsaka narodna manjšina toliko šol, kolikor jih odgovarja številu šoloobveznih otrok in te šole niso dvojezične ali take, da bi se jezik manjšine poučeval le kot predmet, temveč vse so čiste narodne šole z narodnim učiteljstvom. Tako imajo Madžari v Češkoslovaški republiki 794 ljudskih šol, 17 meščanskih, 4 srednje, 5 trgovskih, 5 trgovskih nadaljevalnih in 21 obrtnih.

Prej navedeno ljudsko štetje je bilo na Madžarskem izvedeno še pred Bethlenom in se današnji madžarski režimovci ponašajo s svojo pravičnostjo do narodnih manjšin najbrž na ta način, da ne priznavajo niti malega dela od pred osmimi leti naštetih manjšine.

ISSK Maribor — Atletik SK u Celju

Semifinale v prvenstvu LNP. — Zagrebški dijaki pri mladini ISSK Maribora. — Ostale nedeljske tekme.

V nedeljo 29. tm. se odigra semifinale prvenstvenega tekmovanja ljubljanskega nogometnega podsaveza. Nasprotnika sta prvaka mariborskega in celjskega okrožja ISSK Maribor in Atletik SK. Ker se bo vršila tekma na težkih celjskih tleh, svetujemo našim igralcem, da ne podcenjujejo nasprotnika. Atletiki so v zadnji tekmi s prvacom trboveljske župe pokazali lepo igro in dokazali, da so trenutno v jako dobri formi.

Mladina ISSK Maribora pozdravi v nedeljo na svojih tleh gosta iz hrvatske prestolice, dijaško moštvo zagrebškega konvikta. Zagrebški dijaki gojijo izredno vestno nogometni šport in postavljajo dobro vigrano enajstorico. Če bo hotel Mariborov naraščaj častno in uspešno zastopati svoje barve, bo moral pokazati boljše igro, kakoršno smo gledali v letošnji sezoni.

V nedeljo dopoldne nastopi po daljšem odmoru SK Svoboda s svojo mladino proti tukajšnjemu Železničarju, popoldne pa s kombiniranim moštvom proti rezervi ISSK Maribora. Svoboda je prestala hudo krizo v klubu in upamo, da se bo posrečilo vodstvu nadomestiti iz rezerve in mladine izpraznjena mesta v prvem moštvu.

§ 14. pravilnika prvenstvenih tekem.

JNS je na svoji pondeljki seji sklepal tudi o dopisu LNP, kako je razlagati § 14. pravilnika prvenstvenih tekem, in je izdal naslednje avtentično tolmačenje: »Ako je nastopil klub, ki je zubil

tekmo, z neverificiranim igralcem, se verificira tekma v korist zmagovalca z dejansko doseženim rezultatom, drugemu klubu pa se odbijeta ob koncu sezone dve točki za kazeno.« — Potemtakem je veljaven rezultat 7:1 v prvenstveni tekmi Ilirija—Slavija in ne 7:0, kakor ga je verificiral poslovni odbor LNP. Sedaj je torej položaj v prvenstvu Slovenije tak, da postane prvak LNP ASK Primorje, če prihodnjo nedeljo premaga Slovana vsaj 4:0. Če izpade tekma 3:0, imata Ilirija in Primorje natančno enak količnik v razmerju golov (7.6...) in se mora v tem slučaju ponoviti tekma med rivaloma. Če pa prejme Primorje kak gol od Slovana, ostane seveda Ilirija prvak.

Srednjeevropski pokal.

V nedeljo se bo vršila v Zagrebu na igrišču Gradjanskega tretja kvalifikacijska tekma za Mitropa-cup. Srečata se BSK in Hajduk. Zmagovalec te tekme pojde skupno z Gradjanskim v borbo za pokal Srednje Evrope.

Uspeh sodnika g. Babića v Pešti.

Zagrebški nogometni sodnik g. Babić, ki je vodil prvenstveno tekmo Primorje-Ilirija v Ljubljani, je bil pozvan preteklo nedeljo v Budimpešt, kjer je sodil tekmo domačinov proti Bratislavi. Naš sodnik je imel najlepši uspeh. Ves madžarski in avstrijski tisk ugotavlja njegovo visoko sposobnost. »Sporthilap« pravi celo: »V g. Babiću smo spoznali sodnika, ki ima dobre oči in ki zna izvrstno uporabljati in tolmačiti pravila. Svojo nalogo je izvršil takorekoč brez pogrška in bi ga radi večkrat videli na naših igriščih.«

Štefanović, tekač na dolge proge,

ki je bil svoječasno včlanjen v Vienni na Dunaju in kasneje v beograjski Jugoslaviji, je stopil sedaj k dunajskemu WACu.

Amerikanska lovska potegavščina

Iz Amerike prihajajo zelo čisto vesti, v katere pa Evropejci vsled prevelike senzacionalnosti le neradi verujejo. Morda imajo tudi čisto prav ... Tako so nedavno priobčili newyorški listi senzacionalno vest — o eksplozivnem psu. Pes nekega lastnika tvornic za kemične izdelke je v gospodarjevem laboratoriju iz požrešnosti požrl vsebino neke posode z nitroglicerinom. Kolikor se je moglo ugotoviti, je popil pol litra te strašne eksplozivne snovi. Kmalu nato se je pričel zvijati in je zdiral na dvorišče k svojemu gospodarju, ki pa so ga njegovi nameščenci še pravočasno opozorili, da je pes požrl nitroglicerin in postal tako nevarna, živa bomba na štirih nogah. Gospodar je hotel prvotno psa ustreliti, potem pa je takoj odložil puško. Ako bi namreč ustrelil v psa, bi sledila eksplozija, ki bi lahko pognala tvornico v zrak. Zato je končno pognal psa na polje in se ni brigal več zanj. Pes je zdiral za zajcem, zadel pa pri tem ob neki kamen in eksplodiral s strašno detonacijo. Ko so prihiteli ljudje na kraj eksplozije, ni bilo o psu ne duha ne sluha, zajec pa je ležal 50 m dalje mrtev. To bi bil za praktične Amerikance vsekakor nov način upravljanja lovskega psa. Treba bi bilo samo napojiti psa z dobro dozo nitroglicerina in ga poslati na lovišče, kjer je mnogo divjačine, da tam eksplodira ... Mogoče so Amerikanci, ki pošiljajo v svet take vesti, tudi že vzeli patent na to novo lovsko orožje.

Zanimivost iz statistike telefona

Ameriška statistika je znana kot najpopolnejša na vsem svetu. Ker imajo vse resnično potrebne podatke in podrobnosti o svojem življenju Američani stalno v pregledu, jim pogosto preostaja časa za sestavljanje statistik, ki jih delajo bolj iz kurioznosti. Tako so n. pr. nedavno ugotovili, da bi vsi telefonski govori, ki jih beležijo Združene države na leto, ako bi se strnili v en sam neprekinjen govor, tvorili govor, dolg 750 let. Izračunali so tudi, da pri njih zveni vsako minuto 50.000 telefonskih aparatov in da je bilo koncem preteklega leta na vsem svetu 27 milijonov telefonskih aparatov, od teh samo v Združenih državah 17 milijonov. Komaj polstoletnico telefona, smo slavili, kaj bo šele ob njegovem stoletnem jubileju!

Predno igraš klavir

Prvi predsednik poljske republike Paderevski je tudi svetovnoznani pijanist. Pred kratkim je dal vsem interesentom zanimiv pouk, kako si klavirist lahko ohrani mehko in gibčnost svojih rok. Dan pred koncertom ima moje roke v delu sluga, pravi Paderevski. Drgniti mi jih mora tako dolgo, da postanejo prav rdeče, zlasti seveda posamezne prste. Nato si privoščim en moj prst za drugim in jih zvija v svoji pesti vedno v isti smeri. Ta »telovadba« je najboljšo sredstvo za ohranitev svežosti v členkih. Za tem mi sluga drgne celo dlan tako močno, kolikor sploh morem zdržati. Nekaj trenutkov pred koncertom potisnem roke v skoro vrelo vodo. Vsa ta »kura« naredi tudi kožo gibko in elastično kot baržun.

General v srajci

Maršal French, znani angleški vojskovodja v svetovni vojni, je bil vedno zelo priprost v načinu svojega življenja, v oblačenju in obnašanju. Najraje je bil brez vojaške bluže ter z zasukanimi rokavi srajce, vsled česar se ga je polagoma prijel priimek: general v srajci. O njem so razširjene iz dobe južno-afrikanke vojne zanimive anekdote. Nekoč je prišel neki vojni poročevalec v bojno linijo in naletel tamkaj na nekega vojaka, ki je sedel na kopici sena, imel v ustih staro pipo, ki je izgledala naravnost obupno. Poročevalec se je obrnil k vojaku ter ga vprašal, kje je general French. — »Stari je nekje na oni strani!« je odgovoril vojak mirno in pokazal z roko na desno krilo armade. — »Hvala«, je rekel novinar. — »Prosim Vas, držite mojega konja toliko časa, da najdem generala.« — »Jako rad«, je pripomnil vojak in prijel novinarjevega konja za uzde. Novinar je kmalu srečal nekega oficirja in ga vprašal: »Ali mi morete povedati, kje je general French?« — Oficir ga je pogledal in odvrnil: »General mora biti nekje tu v bližini. Evo ga, tamkaj drži konja za uzdo!« In oficir je pokazal z roko — na vojaka s staro pipo v ustih.

Zadovoljiva alimentacija.

Romanopisec Sinclair Lewis ima precej boljše dohodke kakor naši pisatelji. To se zlasti lepo vidi iz naslednjega dogodka. Ko se je ločil od svoje žene, se je pogodil z njo v tem smislu, da ji plačuje mesečno tisoč dolarjev alimentacije vse dotlej, dokler bodo njegovi dohodki od romanov presegali mesečnih 5000 dolarjev ...

Ali je res petek nesrečen dan

O vražah, usodi in babjeverstvu pri raznih narodih.

Koliko srednjeveškega babjeverstva se je ohranilo do današnjega dne v sredini Evrope, nam je prav drastično pokazal nedavno slučaj v Avstriji, kjer so kmetje nedolžno krastačo sežgali kot čarovnico na grmadi. Danes hočemo malo pozornosti posvetiti »nesrečnemu petku«, pa bomo kmalu spoznali, na kako trhljih nogah stoji ta stara vera. Za nekatere evropske narode je petek »nesrečen«, za druge spet »srečen« dan. Če pa sprašujemo — zakaj, ne dobimo odgovora, saj pametnega ne.

Ta stara narodna vera prehaja od generacije na generacijo, vsi v to verujejo in nikdo ne vpraša: Zakaj? Ko pa ti učenjak dene te »pojave« pod lupo, se razblinijo, kakor milov mehurček, v prazen nič — v babjo vero.

Slovenec pravi: petek — slab začetek.

— Kdor se v petek smeje, se v nedeljo joče — in narobe. — V petek ni dobro striči las, ker potem baje prehitro rastejo. Nekaterim Slovincem pa je petek za nekaj le dober. Kdor si reže o petkih nohte — dobi trdne zobe. Po narodni veri hrvaških Slovencev je Kristus dan svojega trpljenja za »vuspomenu svojih ran na križnem drvu« krstil »petek«.

Tudi Srbohrvatji verujejo v nesrečni petek. Srbi v okolici Niša nočejo v petek nikakega dela opravljati. Razun tega praznujejo skoro po vsi Srbiji dvanajst posebno imenitnih petkov »narodnih svetkov«. V nekaterih krajih Srbije velja, da je petek — lep začetek.

Tudi za Čeha in Slovake je petek — dan nesreče. Bolgar v petek vse dela — le na potovanje se ne poda. Rusi je petek sploh nesrečen dan, Poljaku pa je »platek« — dobri počatek. Tako stoji v šolskih knjigah zapisano, sicer pa se strinjajo s Slovenci.

Lužiškimi Srbom je petek za ženitve srečen dan (vedno menda tudi ne). Nemcem je petek srečen, kjer ga tolmačijo — z boginjo ljubezni Freyo; če ga tolmačijo v krščanskem duhu — pa nesrečen dan. Dunajčan se pa vražje boji petka — tako tudi Francoz in Rumun.

Le Mohamedancem je petek najugod-

nejši dan, kateremu pravijo — »izvrstnik«. Za mislečega človeka pa je petek petek — dan kakor vsak drugi. Ali je mogoče to bila nesreča, da je Kristus na veliki petek s svojo smrtjo človeštvo odrešil?

Ženski advokati pred 700 leti

Ako se današnji konservativci pritožujejo na »moderno« dobo, v kateri imamo ženske zdravnike, advokate in pilote, nimajo popolnoma prav. V srednjem veku je dovoljevalo vseučilišče v Bologni ženskam vpis na posamezne fakultete pod istimi pogoji in z istimi formalnostmi kakor moškim. Bili so celo slučajni, da so ženske tudi predavale kot redni univerzitetni profesorji. Posebno se zdi, da so najraje predavale pravne nauke, ker so ženske večinoma študirale pravo. Marsikatera dijakinja je postala kasneje znamenita advokatinja. Znana je posebno Ana Batista, ki je izvrševala odvetniški poklic od l. 1250—1270 in je bila v vsej severni Italiji najbolj iskan advokat. V analih bolonjske univerze je omenjena tudi neka mati iz plemenitaške rodbine, ki je skupno s svojimi tremi hčerkami otvorila odvetniško pisarno. In vse to je bilo že pred — 700 leti.

Ana Pavlova in milijarderka.

Neka milijarderka je povabila slavno rusko plesalko Ano Pavlovo, da bi nastopila pri neki domači zabavi. Na vprašanje glede honorarja, je plesalka odgovorila: »Tisoč dolarjev.« — »To je pa mnogo denarja«, je menila milijarderka. »Ali Vam nebi zadostovalo tudi 800 dolarjev?« — Ker je plesalka tako ponudbo kratko zavrnila, je ohola in skopa žena odločila: »Dobro, tisoč dolarjev dobite, za to boste pa samo plesali pred mojimi gosti ter ne boste predstavljeni družbi.« Pavlova je odvrnila s prijaznim nasmehom: »Zakaj mi niste tega prej povedali! Če bi bila vedela, da ne bom imela opravka z Vašo družbo, bi nastopila tudi za 800 dolarjev.«

Prispevajte za spomenik Kralju Petru v Mariboru

Hans Dominik:

Oblast treh

Solnce je žarelo rumenkasto-belo. Visoko je stalo nad vrhovi.

Rapid Flyer se je dvigal, pokrajina se je širila. Dosegel je že 100 km. Vidne so postajale severne obalne črte kontinentov.

Višje navzgor!... Vedno višje!... Zastonj je polnil turbine do skrajnosti z energijo. Zastonj so se propelerji do skrajnosti napeli in vrteli. Ozračje v tej višini je bilo prereditko, da bi dajalo oporo. Nad sto kilometrov s svojim strojem ni mogel več navzgor.

Kako je mogel tudi upati, da bo s slabim človeškim delom dosegel višino, iz katere bi mogel pregledati vse svoje območje. Nekaj drugega bo moral zgraditi. Stroj, ki bo gnan od same sile žarilca, kakor raketa rezal vseмирje ter se v sekundi na sto kilometrov dvignil nad zemljo. Nebeški voz nove oblasti... vreden novega božanstva. Škoda, da je Silvester mrtev. Ta bi mu tak stroj naglo in gotovo zgradil.

Med divjim vrtenjem propelerjev je hrumelo in brnelo kovinasto telo Rapid Flyera, kakor prenapeta struna. Naenkrat se je oster zvok, težak udarec vmešal v to brnenje. Erik Truwor je stopil korak nazaj. Tik poleg njega se je pokazala na aluminijevi steni velika vdolbina, kakor od velikega kamna.

V hrumenje zadetega letala se je mešal zamolkel, grozen smeh Erika Truworja.

»Grozite mi... Predrznete se mi groziti... dotikate se mojega letala... Čakajte, čakajte... Sežgem vas...«

Zopet udarec, pok, zopet vdolbina v telesu letala. Toliko, da kovinasta stena ni bila prebita. Malo več, pa bi začel uhajati kisik...

Potem tretjič. Nova težka poškodba.

Erik Truworov duh se ni več zavedal strašne nevarnosti, v katero se je podal. Iz vedno redkejša atmosfere se je že dvignil v prazno višino.

Videl je samo še nevidne sovražne sile, ki mu hočejo iztrgati oblast. Z enim skokom je bil pri žarilcu. Odprl je telenergetično koncentracijo, da je krožila naokrog. Turbine brez zraka in brez energije so pa prenehale delovati. Težak kakor kamen, se je stroj začel pogrezati.

Divje razburjen je stal Erik Truwor z roko ob žarilcu ter klical usodo na boj. Skala, večja od ladje, je prišla v območje žarilca ter se v trenutku spremenila v žareč oblak.

»Haha... skrij se, usoda!... Beži, usoda, da te ne sežgem!...«

Tako je vpil Erik Truwor med blaznim smehom, ko so krožili energetični žarki. Padanje letala mu je onemogočilo vsako sigurnost in previdnost. Z žarkom si polovice prostora ni mogel zavarovati in njegove roke niso več obvladale žarilca. Z divje-hlastnimi sunki je pošiljal žarke na vse strani. Sedaj je zadel v Kanadi gozd ter ga uničil v ognjenem vrtilincu, potem je topil sneg na vrhovih Himalaje.

Letalo je padalo. Iz sekund so nastale minute. Atmosfera je postajala gostejša in nevarnost manjša.

Tedaj pa rezek pok. Kakor pest debel meteorit je prodril streho letala ter zadel ročaj žarilca. Erik Truwor je ob začetku svoje blazne vožnje zavore odstranil. In kakor hitro je bil ročaj zadet... je energija deset milijonov kilovatov eksplodirala v letalu, v žarilcu... Letalo se je spremenilo v ognjen oblak.

Tako hitro, kakor je ogenj na nebu nastal, tako hitro je tudi izginil. Pojavil se je temnomodrikast oblak razširil in izginil. Ničesar ni ostalo. Prazen prostor. Ničesar ni ostalo od Rapid Flyerja, njegovega lastnika in žarilca.

Zadnji učinki silne eksplozije so še dosegli spodnje plasti atmosfere. Vihar je divjal po snežnem polju, da se je treslo ledeno gorovje. Pokalo in grmelo je po ledenih masah. Nemir elementov je spremljal konec člove-

ka, kateremu je usoda poverila brezmejno oblast.

V blesteče lepem septemberskem jutru je ležal park Maitland Castla. Modrikasto ozračje je blažilo solne žarke ter dajalo drevju in livadam neko posebno barvo.

V miru jasnega lepega jutra je bila pa lady Diana v skrbeh in nemiru. Nemirno je hodila med nasadi. Danes se misli vrniti njen soprog. Vest je dospela ponoči. Mirovna pogodba s tolikimi določbami in dodatki je podpisana. Gospodar Maitland Castla se vrača na svoj dom.

Diana je hodila skozi park, mislila na zadnji razgovor ter v nemiru čakala na bodoče.

Kako je bilo? Horace se ni mogel pridružiti njenemu mnenju. Videl je le slabo v oblasti, od katere ona pričakuje napredek in osvoboditev sveta. Horace ne veruje, da bi ljudje neizmerno oblast uporabljali samo človeštvu v prid. Horace ne vidi v oblasti nikoli popolnega človeka, temveč tekmeča, ki mu odvrta srce soproge. Horace ne loči osebe od stvari. Horace je ljubosumen... Še danes je ljubosumen na moža, ki je pred leti nekoč za par kratkih tednov stopil v življenjski krog Diane. In Diana ne ve, kako bi mu dokazala neutemeljenost ljubosumnja... Čuti pa vendar in sicer sedaj še bolj kot kedaj poprej, da ji je lord Horace Maitland vse, oni skriv-

nostni lastnik skrivnostne oblasti pa samo nekaka prikazen, ki ji pomeni samo še spomin na davno minule dni. Spomin na kratko srečo brez vrnitve. Spomin, ki je v mislih, kakor lepa slika ali lep dan, ko je ljubezen in življenje poklonila Horacu.

Dalje prihodnitě.

MALIOGLASI

Kovčke za potovanje
vseh vrst, vseh velikosti od najmanjše-
ga do največjega nudi po najnižjih cenah
Ivan Kravos, Aleksandrova 13. 863

Sprejme se...
za alkoholne pijače. Ponudbe pod »Alko-
hol« na upravo lista. 867

Prazna soba
v centru mesta (I. nadstropju ali dvo-
rišču) se išče v najem za takoj. Ponudbe
na upravo lista pod »Pisarna« 868

Dijak meščanske šole
želi dobiti pri kakih večjih trgovskih
v pisarni majhen zaslužek (kot pisar).
Naslov pove uprava. 869

Gonilne, šivalne in vezalne jermene
iz la usnja nudi Ivan Kravos, Aleksan-
drova 13. 864

Kupim staro zlato
srebrni denar, umetno zobovje po naj-
višjih cenah. — Ilger-jev sin, urar in ju-
velir, Maribor, Gosposka ulica 15. X

V najem

oddam veliko **skladišče**
event. delavnico v centru
mesta. Vprašati: Wai-
gant, trgovina s premogom
Maribor, Frančiškanska 11

PAVEL NEDOG

čisti kemično

in barva vsakovrstne
obleke, tkanine in žalne
obleke v **24. urah**
najlepše in najcenejše.

532
MARIBOR
Gosposka ulica 33
Razlagova ulica 22

Dobra kolesa

se izposojujejo samo pri
tvrdki Justin Gustinčič,
Maribor, Tattenbachova 14

Plisé a žur

vsake vrste, stoječe, ležeče, votle in
kombinirane gube, tudi najmanjše ter

na vseh tkaninah, posebno pa na
svili in na sličnem izdeluje samo

prva delavnica te stroke v Mariboru, mod. atelje
Marica Kitzler, Krekova 5

Uslužbenški davek

s komentarjem lin. svetnika J. Mosetizh-a
se dobi v knjarni

Tiskovne zadr., Maribor
Aleksandrova 13

Cena izvoda je 18 Din

Brez posebnega obvestila.

Potrji, nelzmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem pretresujočo vest, da je naša iskrenoljubljena soproga, oziroma mati,
sestra, svakinja in teta, gospa

Karolina Gregorič

v torek, dne 24. aprila 1928 ob 1/4 14. uri po dolgi, mučni bolezni v 51. letu
starosti boguvdano preminula.

Pogreb nepozabna pokojnice se vrši v četrtek, dne 26. aprila 1928 ob
16. uri iz kapelice mestnega pokopališča v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica bo darovana dne 27. aprila 1928 ob 7. uri v stolni in
in mestni župni cerkvi.

MARIBOR, dne 25. aprila 1928.

865

Franc Gregorič, soprog.

Helena, hčerka.

Mestni pogrebni zavod v Mariboru.

Najboljše sukno za plašče

in spomladanske obleke, volneni rips,
kasha in druge novosti za ženske obleke,
perilo, ovratnike, samoveznice, nogavice
i. t. d. kupite najceneje pri tvrdki

I. N. ŠOŠTARIČ, Maribor,
Aleksandrova cesta šte. 13

IZŠEL JE

ALBUM SLOVENSkih KNJIŽEVNIKOV

Knjiga, ki je razkošno opremljena stane do 5. maja broširana
130 Din, vezana 160 Din, poštnina 10 Din več. Naroča se v

knjigarni Tiskovne zadruga, Maribor
Aleksandrova cesta šte. 13